

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Høringsuttalelse - forslag til endringer i forskrift om fosterhjem (kommunens tilsyn med barn i fosterhjem)

Vi viser til departementets høringsbrev av 4.10.2013 vedrørende forslag til endringer i forskrift om fosterhjem.

Fosterhjemsforskning er et prioritert forskingsfelt ved Regionalt kunnskapssenter for barn og unge, Nord (RKBU Nord). De har siden 1998 drevet en forløpsstudie om opplevelser og virkninger av fosterhjem. Forskningsprosjektet har resultert i to doktorgrader i 2002 og 2012, og en rekke publikasjoner og konferansebidrag. En tredje fase innledes i 2014 også som doktorgradsprosjekt. De gjennomfører også prosjektet: *Bruk av familieråd i fosterhjemsarbeid* hvor seks forskere og to stipendiater er tilknyttet. Sammen med forskere fra USA arbeider RKBU Nord med en forskningsoversikt som sammenligner slektsfosterhjem med fosterhjem utenfor slekt (*Kinship care for the safety, permanency, and well-being of children removed from the home for maltreatment*). Denne er ventet å bli publisert Cochrane og Campbell i 2014. I tillegg har RKBU Nord ansatte med fagbakgrunn fra barnevern. Vi vil derfor hevde at vi har et solid forskningsbasert grunnlag til å vurdere kvaliteten av høringsforslaget.

Tilsynsførerordningen er en av nøkkelordningene for å sikre at barnet gis trygg og god omsorg. Det er derfor svært positivt at det nå foreligger en lovendring der intensjonen er å styrke tilsynet med barn i fosterhjem.

Det helsevitenskapelige fakultet gir sin tilslutning til å styrke tilsynet med barn i fosterhjem gjennom kommunalt forankret tilsynsansvar. Å forankre tilsynsansvaret utenfor barneverntjenesten kan bidra til et bredere tilfang av tilsynsførere samt innebære at tilsynsordningen tilpasses lokale forhold. Forankringen kan bidra til å heve ordningens status og respekt, og at tilsynet ikke lengre blir avhengig av det lokale barnevernets ressurser og kapasitet. Det er imidlertid viktig å evaluere om ordningen har den ønskede virkning. Vi slutter oss til forslaget om å åpne for at kommunen kan velge å benytte eksterne aktører til å gjennomføre tilsynsbesøkene på kommunens vegne.

Det helsevitenskapelige fakultet støtter forslaget om kommunens plikt til å sørge for nødvendig opplæring og veiledning, for å sikre at den som fører tilsyn har eller får tilstrekkelig kompetanse.

På et punkt er Det helsevitenskapelige fakultet svært uenig i forslaget. Dette gjelder forslaget om at det ikke lenger skal stilles krav til at det oppnevnes en bestemt tilsynsfører for det enkelte barn, slik det beskrives i høringsnotatet side 13: *“Etter dagens regler skal det legges særlig vekt på å finne frem til en tilsynsfører som barnet har, eller kan få nødvendig tillit til. Etter nye regler vektlegges isteden generell kompetanse i å samtale med barn for at den som fører tilsyn skal kunne etablere nødvendig trygghet og åpenhet i tilsynssituasjonen.”* Videre side 11: *“Etter nye regler stilles det mer generelle krav til egnetheten til den som utfører tilsynet, og ikke krav knyttet opp mot det enkelte barn.”*

Det helsevitenskapelige fakultet mener det bør stilles krav til at ordningen både er basert på en fast tilsynsperson som barnet har eller kan opparbeide seg tillit til og at tilsynet føres på basis av kunnskap og kompetanse. Vi vil understreke at for at barnet skal kunne formidle seg om eventuelle vansker og mulig svikt i omsorgen, vil barnet trenge å ha en tillitsfull relasjon til den som fører tilsynet. Slik ordningen nå planlegges, ligger det for tett opp til den generelle kontroll og oppfølgingsansvaret som omsorgskommunene allerede har. Tilsynsordningen bør ha en alternativ form – slik at de to ordningene utfyller hverandre. At begge ordningene fungerer er viktig for å ivareta rettssikkerheten.

Departementet viser til (side 3) at endringene må ses i sammenheng med andre endringer i barnevernloven. Det vises særlig til presisering av barneverntjenestens ansvar for oppfølging av barn etter omsorgsovertakelse (barnevernloven § 4-16) og nye regler om medvirkning og tillitsperson barnevernloven § 4-1). Vi kan ikke se at disse ordningene ivaretar tilsyn av en fast kompetent person over tid. Barneverntjenesten preges av stor grad av utskiftning av personell. For barn som er langvarig plassert i fosterhjem, vil en fast kompetent tilsynsperson, kjent for barnet, som utfører tilsyn over tid, øke muligheten for at barnet vil betro seg om omsorgssvikt. Ved at norsk barnevernpraksis ikke anvender adopsjon ved langvarige plasseringer, kan barn tilbringe hele oppveksten i fosterhjem. Kontinuitet i tilsynet er viktig, også ved eventuelle brudd i fosterhjem.

Det helsevitenskapelige fakultet er enig i at det skal være bestemt et minimum antall tilsynsbesøk, som i dag, med mulighet for å øke ved behov. Vi støtter også forslaget om at det stilles konkrete krav til tilsynsrapportens innhold og oppfølgningene av disse samt presisering av at den som fører tilsyn skal ta kontakt med det enkelte barn.

Vennlig hilsen

Arnfinn Sundsfjord
dekan

Det helsevitenskapelige
fakultet

Amy Holtan
professor

Regionalt kunnskapssenter
for barn og unge

Merete Saus
instituttleder

Regionalt kunnskapssenter
for barn og unge

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur